

Το μελοδραματικό, εκτενές διήγημα του Γεώργιου Βιζυηνού (Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1Uu5lao>]

5.4 «Αί συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας»

«Αί συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας» είναι το εκτενέστερο διήγημα του Βιζυηνού. Θεωρείται το ρομαντικότερο και το μελοδραματικότερο από όλα τα διηγήματά του[476]. Το δημοσιεύει τον Ιανουάριο του 1884 στην *Εστία* σε συνέχειες. Το ίδιο έτος δημοσιεύει και τη διατριβή του για υφηγεσία με τίτλο: *Ἡ φιλοσοφία τοῦ καλοῦ παρά Πλωτίνω*, η οποία, όπως θα διαφανεί, επηρεάζει την λογοτεχνική του δημιουργία. Το θέμα του διηγήματος είναι οι καταστροφικές συνέπειες μιας παλαιότερης επιπόλαιης ερωτικής περιπέτειας ενός φίλου και συμμαθητή του αφηγητή. Η ιστορία εξελίσσεται εξ ολοκλήρου στη Γερμανία.

Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ

ΤΟ ΜΟΝΟΝ
ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ
ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ Ι. Ν. ΣΙΔΕΡΗΣ - ΑΘΗΝΑΙ

Πηγή: orizontesbooks.gr

Οι αμαρτίες οι οποίες συναντώνται σ' αυτό το εκτεταμένο διήγημα δεν είναι πολλές, είναι όμως σημαντικές. Το πάθος, η τελειοθηρία, η προκατάληψη και το ψέμα.

Το πάθος συντρίβει. Ο ήρωας, ο Πασχάλης, είχε στην Αθήνα μια σύντομη ερωτική σχέση, η οποία και τον «τραυματίζει» ανεξίτηλα. Θεωρεί τον εαυτό του ηθικά

μολυσμένο από τον προηγούμενο δεσμό του, «μεταχειρισμένο», ρυπαρό, και γι' αυτό ακατάλληλο να ανταποκριθεί σ' ένα ιδανικό έρωτα, αυτόν της Κλάρας: (Πασχάλης) *Ἄλλὰ τὸν ἠθικὸν αὐτὸν ρύπον μὲ ποῖον ὄξύ, μὲ ποῖον σάπωνα θὰ τὸν πλύνῃς, παρακαλῶ; Νὰ μὴ τὰ κυλίσης ἅπαξ εἰς τὸν βόρβορον, νὰ μὴ τὰ κηλιδώσης! Τὰ ἐκύλισες; Αἱ κηλίδες των εἶναι ἀνεξίτηλοι!*[477] Ο αληθινός έρωτας γι' αυτόν προϋποθέτει την αγνότητα του συναισθήματος και την παρθενικότητα της συνείδησης[478]. Η συμπάθεια για την κόρη τού καθηγητή του έχει κλιμάκωση ξεκινά από μια γνωριμία συγκρατημένη και με ήθος, συνεχίζεται με ανασταλτικές τάσεις αυτοσυγκράτησης και καταλήγει αναπτυσσόμενη σε πάθος αυτοκαταστροφικό[479]: *ὄσον φειδωλῶς περιεποιεῖτο τὸ σῶμα, ἄλλο τόσον ἀφειδῶς κατεπόνει τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ποτὲ δὲν τὸν εἶχον ἰδεῖ τόσον ὦ χρόν, τόσον καταβεβλημένον.*[480]

Η τελειοθηρία εξουθενώνει. Ο Πασχάλης είναι φτωχός τουρκομερίτης και έν σχετικῶς ὠρίμῳ ἡλικία[481] σπουδάζει σε Γυμνάσιο της Αθήνας, γίνεται υποδειγματικός μαθητής, κερδίζει την εύνοια των δασκάλων του και από κάποιον εύπορο ομογενή εξασφαλίζει συνέχιση των σπουδών του στη Γερμανία[482]. Στην Αθήνα ζει λιτά και εργάζεται συγχρόνως στον ελεύθερο χρόνο του παραδίδοντας μαθήματα. Είναι χρηστοήθης και όχι ευήθης[483]. Το μόνο «ολίσθημά» του, η κόρη της πλύστρας του, η Ευλαλία, την οποία και βοηθά στα μαθήματά της. Αυτή όμως τον εγκαταλείπει, γιατί ἦτο σωφρονέστερος τοῦ ἀντιζήλου του![484] Αργότερα στη Γερμανία θα συναντήσει στο πρόσωπο της Κλάρας τον ιδανικό του έρωτα, η οποία (Η Κλάρα) ἦτον ἡ βασί-λισσα τῶν κορασίδων, ἦτο τὸ ἄξιον ἀντικείμενον τῆς λα-τρείας ὄλου τοῦ κόσμου[485]. Ενώ ο Πασχάλης επιζητεῖ διακαῶς την ηθική τελειότητα, την αγνεία, ο αφηγητής, ως επιστήμονας -φιλόλογος και ψυχολόγος- γνωρίζει το ατελές της ανθρώπινης φύσης, το αδύνατον της πλήρους τελείωσής της[486] και συνεπώς το χιμαιρικό τού εγχειρήματός του.

[Συνεχίζεται]

[476]Μ. Χρυσανθόπουλος, «Η ερμηνεία της επιθυμίας και η επιθυμία της ερμηνείας: "Αι συνέπειαι της παλαιάς ιστορίας"» στο *Γεώργιος Βιζυηνός Μεταξύ φαντασίας και μνήμης*, όπ. παρ., σσ. 89-109, εδώ σ.89.

[477]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.140.

[478]Β. Αθανασόπουλος, «Την θαυμαστήν του πάθους κλίμακα» στο «*Οι μύθοι της ζωής και του έργου του Γ. Βιζυηνού*», όπ. παρ., σσ.283-321, εδώ σ.289.

[479]Β. Αθανασόπουλος, «Την θαυμαστήν του πάθους κλίμακα», όπ. παρ. σ.285.

[480]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.126.

[481].Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.121.

[482]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.126.

[483]Γ.Μ. Βιζυηνός, *Νεοελληνικά Διηγήματα*, όπ. παρ., σσ.121-123.

[484]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.122.

[485].Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.143.

[486]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.117: «(η Φύση) οὐδὲν μᾶς ἔδωκε πλεονέκτημα, τὸ ὁ ποῖον νὰ μὴ ἐπισκιάζεται ὑπὸ τινος παρακολουθοῦντος αὐτῷ μειονεκτήματος!».